

.....

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2020

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

ASP	Agrochemické skúšanie pôd	EMEP	Program spolupráce pre monitorovanie a vyhodnocovanie diaľkového šírenia látok znečisťujúcich ovzdušie v Európe (Environment Monitoring and Evaluation Programme)
BaP	Benzo(a)pyrén	EN	Energetická náročnosť
BBG	Banskobystrický geopark	EN	Ohrozený druh rastlín, príp. živočíchov (kategória ohrozenosti podľa IUCN)
BEV	Batériové elektrické vozidlá	ENK	Environmentálna norma kvality
BR	Biosférická rezervácia	EO	Ekvivalentný obyvateľ
BRKO	Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	EP	Európsky parlament
BSK5	Biochemická spotreba kyslíka - päťdňová	ES	Európske spoločenstvo
BŠG	Banskoštiavnický geopark	ES	Ekosystémové služby
CITES	Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín	ES	Smernica EÚ
CLRTAP	Dohovor EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Convention on Long Range Transboundary Air Pollution)	EÚ	Európska únia
CMI	Palmerov index pôdnej vlhkosti dostupnej pre rastliny	Eurostat	Štatistický úrad Európskej únie
CNPA	Karpatská sústava chránených území	EV	Európsky význam
COC	Certifikát spotrebiteľského reťazca (Chain of Custody)	EVP	Environmentálne vhodný produkt
COP	Konferencia zmluvných strán dohovoru	EVVO	Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета
CR	Kriticky ohrozený druh rastlín, príp. živočíchov (kategória ohrozenosti podľa IUCN)	EZ	Environmentálne záťaž
CWI	Karpatská iniciatíva pre mokrade	FAO	Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo
č.ž.	Čisté živiny	FM	Finančný mechanizmus
ČMS	Čiastkový monitorovací systém	FSC	Medzinárodný neziskový certifikačný systém (Forest Stewardship Council)
ČOV	Čistiareň odpadových vôd	FV	Priaznivý stav biotopu/druhu (Favourable)
DMC	Domáca materiálová spotreba	GFRA	Global Forest Resources Assessment
DMI	Priamy domáci materiálový vstup	GGN	Sieť globálnych geoparkov UNESCO
DP	Dlhodobý priemer	GIS	Geografické informačné systémy
DPH	Daň z pridanej hodnoty	GPP	Zelené verejné obstarávanie (Green Public Procurement)
EGN	Sieť európskych geoparkov	GSR	Geopark Slovenskej republiky
EHP	Európsky hospodársky priestor	HBÚ SR	Hlavný bankový úrad SR
EK	Európska komisia	HDP	Hrubý domáci produkt
EK	Environmentálna kvalita	HDS	Hrubá domáca spotreba
EMAS	Schéma Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit	HL	Hospodárske lesy

CHA	Chránený areál	NO	Nebezpečný odpad
CHKO	Chránená krajinná oblasť	NP	Národný park
CHKP	Chránený krajinný prvok	NPEHOV	Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov
CHS	Chránený strom	NPP	Národná prírodná pamiatka
CHS	Chovná stanica	NPPC – VÚPOP	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy
CHSK	Chemická spotreba kyslíka	NPPC – VÚRV	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav rastlinnej výroby
CHÚ	Chránené územie	NPR	Národná prírodná rezervácia
CHVÚ	Chránené vtáčie územia	OAR	Objemová aktivita radónu
ISOP	Informačné stredisko ochrany prírody	OBÚ	Obvodný banský úrad
IUCN	Medzinárodná únia na ochranu prírody (The International Union for Conservation of Nature)	OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
JKS	Jarný kmeňový stav zveri	OEEZ	Odpad z elektrických a elektronických zariadení
KES	Konečná energetická spotreba	OL	Ochranné lesy
KIMS	Komplexný informačný a monitorovací systém ŠOP SR	OP	Ochranné pásmo
KO	Komunálny odpad	OPKŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia (2014 – 2020)
LH	Lesné hospodárstvo	ORKO	Oblasť riadenia kvality ovzdušia
LOU	Lesy osobitného určenia	OSN	Organizácia Spojených národov
LP	Lesné pozemky	OZ	Občianske združenie
LULUCF	Využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo (Land use-Land use change and forestry)	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
MaB	Program UNESCO „Človek a biosféra“	PCDD/PCDF	Polychlorované dibenzo-p-dioxíny/polychlorované dibenzofurany
MAES	Mapping and Assessment of Ecosystems Services	PDSI	Palmerov index závažnosti sucha
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	PEFC	Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR	PES	Primárna energetická spotreba
MHD	Mestská hromadná doprava	PEZ	Primárne energetické zdroje
MCHÚ	Maloplošné chránené územie	PHEV	Plug-in hybridné vozidlá
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	PM_{10 (2,5)}	Tuhé častice s priemerom od 2,5 do 10 µm
MV SR	Ministerstvo vnútra SR	POC	Pôdny organický uhlík
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR	POH	Pôdna organická hmota
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR	POPs	Perzistentné organické látky
NAPANT	Národný park Nízke Tatry	PP	Prírodná pamiatka
NCH	Náučný chodník	PPKP	Plošný prieskum kontaminácie pôd
NIML	Národná inventarizácia a monitoring lesov	PR	Prírodná rezervácia
NL	Náučná lokalita	PS	Program starostlivosti (o druhy, resp. chránené územia)
NLC	Národné lesnícke centrum	PZ	Program záchran (chránených a ohrozených druhov)
NMSKO	Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia		
NMVOC	Nemetánové prchavé organické zlúčeniny		
NNG	Novohradský geopark		

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

RS	Rehabilitačná stanica	TU	Technická univerzita
SAR	Sodíkový adsorpčný pomer	U1	Nepriaznivý stav biotopu/druhu – nevyhovujúci (Unfavourable - unsatisfactory)
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia	U2	Nepriaznivý stav biotopu/druhu – zlý (Unfavourable - bad)
SD	Svetové dedičstvo	ÚEV	Územia európskeho významu (príp. SKÚEV)
SEPP	Sekcia environmentálnych programov a projektov	ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
SEPS, a.s.	Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.	ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav	UNESCO	Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru
SK NACE	Štatistická klasifikácia ekonomických činností	UNFCCC	Rámcový dohovor OSN o zmene klímy
SOH	Sekcia obehového hospodárstva	ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
SOPB	Sekcia ochrany prírody a biodiverzity	ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva SR
SPD	Svetové prírodné dedičstvo	VaK	Vodárne a kanalizácie
SPEI	Zrážkový a evapotranspiračný index	VN	Vodná nádrž
SPI	Štandardizovaný zrážkový index sucha	VU	Zraniteľný druh rastlín, príp. živočíchov (kategória ohrozenosti podľa IUCN)
SR	Slovenská republika	VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
SV	Sekcia vôd	WAM	Scenár s ďalšími opatreniami
SZKOO	Sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia	WEM	Scenár s opatreniami
SVP, š.p.	Slovenský vodohospodársky podnik	WHO	Svetová zdravotnícka organizácia OSN (World Health Organization)
ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	Z. z.	Zbierka zákonov
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody SR	ZVF	Zelený vzdelávací fond Životné prostredie
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR		
TML	Trvalé monitorovacie lokality		
TOC	Celkový obsah organického uhlíka		
TTP	Trvalé trávne porasty		

OBSAH

SLOVO NA ÚVOD	1
ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SLOVENSKEJ REPUBLIKE	2
SÚHRNNÉ HODNOTENIE ENVIRONMENTÁLNEJ SITUÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	4
UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE A EFEKTÍVNA OCHRANA PRÍRODNÝCH ZDROJOV	16
1. DOSTATOK ČISTEJ VODY PRE VŠETKÝCH	16
2. ÚČINNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY	32
3. UDRŽATEĽNÉ HOSPODÁRENIE S PÔDOU	55
4. PLNENIE FUNKCIÍ LESOV	66
5. RACIONÁLNE VYUŽÍVANIE HORNINOVÉHO PROSTREDIA	79
ZMENA KLÍMY A OCHRANA OVZDUŠIA	90
6. PREDCHÁDZANIE ZMENE KLÍMY A ZMIERŇOVANIE JEJ DOPADOV	90
7. OCHRANA PRED NÁSLEDKAMI POVODNÍ	98
8. RIEŠENIE SUCHA A NEDOSTATKU VODY	101
9. ČISTÉ OVZDUŠIE	114
ZELENÉ HOSPODÁRSTVO	139
10. SMEROM K OBEHOVÉMU HOSPODÁRSTVU	139
11. EKONOMICKÁ A ZÁROVEŇ EKOLOGICKÁ ENERGIA	160
12. EKONOMICKÉ NÁSTROJE PRE LEPŠIE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	166
13. ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA A VZDELÁVANIE V KAŽDOM VEKU	187
ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK	189

ZOZNAM FOTOGRAFIÍ

obálka - Jozef Nováček
 Str. 15 - pixabay.com
 Str. 89 - archív SAŽP
 Str. 138 - Renáta Grófová